

A M A G Y A R K Ö Z T Á R S A S Á G N E V É B E N

A Szegedi Ítéltábla, mint másodfokú bíróság Szegeden, 2007. november 15. napján tartott zárt fellebbezési nyilvános ülés alapján meghozta és nyilvánosan kihirdette a következő

Í T É L E T E T :

A különös kegyetlenséggel, tizennegyedik életévét be nem töltött személy sérelmére elkövetett emberölés büntette miatt az **FK. vádlott** ellen indított büntetőügyben a **Csongrád Megyei Bíróság** 2007. június 21. napján - **nyilvánosan kihirdetett** - **1.Fk.1431/2006/46.** számú ítéletét **m e g v á l t o z t a t j a** az alábbiak szerint:

A vádlott cselekményének megnevezése helyesen: különös kegyetlenséggel, **tizennegyedik** életévét be nem töltött személy **ellen** elkövetett emberölés büntette.

Az eljárás során lefoglalt és a Csongrád Megyei Bíróság Gazdasági Hivatalánál Bjk.361/2006/6-12. tétel alatti bűnjelek lefoglalását megszünteti és azok **megsemmisítését** rendeli el.

A vádlottat az elsőfokú eljárásban felmerült bűnügyi költségből 511.221 (Ötszáztizenegyezer-kettőszázhuszonegy) forint megfizetésére kötelezi és megállapítja, hogy 34.492 (Harmincnégyezer-négyszázkilencvenkettő) forint bűnügyi költség az állam terhéen marad.

Egyebekben az elsőfokú ítéletet **h e l y b e n h a g y j a .**

A vádlott által az elsőfokú ítélet kihirdetésétől a mai napig előzetes fogvatartásban töltött időt a kiszabott szabadságvesztésbe beszámítja.

Kötelezi a vádlottat a másodfokú eljárásban felmerült 6.000 (Hatezer) forint bűnügyi költség megfizetésére az államnak, a Csongrád Megyei Bíróság Gazdasági Hivatal felhívása szerint.

Az ítélet ellen fellebbezésnek nincs helye.

I N D O K O L Á S :

Az elsőfokú bíróság a vádlott bűnösségét különös kegyetlenséggel, 14. életévét be nem töltött személy sérelmére elkövetett emberölés büntetében állapította meg. Ezért 10 év f.k. börtönre és 8 év közügyektől eltiltásra ítélte. Rendelkezett az előzetes fogvatartásban töltött idő beszámításáról, valamint a bűnjelekről. Ezek közül a bűncselekmény elkövetési eszközeit képező késeket, bárdot, fejszét elkobozta. Kötelezte a vádlottat az elsőfokú eljárásban felmerült bűnügyi költség viselésére.

Az elsőfokú ítélet ellen a vádlott és a védő jelentett be fellebbezést, a kiszabott büntetés enyhítése végett.

A fellebbviteli főügyészség átiratában eljárási szabálysértések észrevételezése mellett indítványozta az elsőfokú ítélet tényállásának kiegészítését, a bűncselekmény megnevezésének helyesbítését, az elkobozni rendelt bűnjelek lefoglalásának megszüntetését, azok megsemmisítését, ezt meghaladóan az elsőfokú ítélet helybenhagyását.

A zárt fellebbezési nyilvános ülésen jelenlévő ügyész az átiratában foglaltakat mindenben fenntartotta.

A vádlott védője az enyhítésre irányuló fellebbezését szintén fenntartotta, azt az enyhítő körülmények nagyobb nyomatékának figyelembe vételére alapította.

A vádlott csatlakozott védőjéhez.

A fellebbezések alaptalanok.

A másodfokú bíróság a Be. 348. § (1) bekezdése szerint eljárva a fellebbezésekkel megtámadott ítéletet az azt megelőző bírósági eljárással együtt felülbírált. Ennek során megállapította, hogy az elsőfokú bíróság a bizonyítási eljárás során több eljárási szabályt is megsértett. Ezek a következők:

- A vádlott a bűncselekmény elkövetésekor fiatalkorú volt, ezért a **(település megnevezése)** Jegyzője Üsz.60.272/2006. számú határozatával a Be. 452. § (1) bekezdés a) pontja alapján részére eseti gondnokot rendelt ki. A Be. 452. § (3) bekezdése alapján az eseti gondnok az eljárásban törvényes képviselőként jár el. A vádlott azonban az elsőfokú eljárás idején a tizennyolcadik életévét már betöltötte, ezért a törvényes Fkf.II.334/2007/8.

képviselő eljárási törvényben írt jogosítványai megszűntek. Erre a jelen ügyben a Szegedi Ítéltábla 2007. június 5. napján kelt Bkf.II.198/2007/4. számú, valamint a 2007. június 12. napján kelt Bkf.II.199/2007/4. számú végzéseiben is felhívta az elsőfokú bíróság figyelmét. Ehhez képest az elsőfokú bíróság a 2007. június 21.

napján tartott tárgyaláson kérdésfeltevési jogot biztosított az eseti gondnoknak. Ilyen jogosultsággal azonban az eseti gondnok a kifejtettekre figyelemmel már nem rendelkezett.

- Eljárási szabályt sértett az elsőfokú bíróság akkor is, amikor a 2007. június 21. napján tartott tárgyaláson (elsőfokú iratok 46. sorszámú tárgyalási jegyzőkönyv 2. oldal) **(1. sz. szakértő neve)**, **(2. sz. szakértő neve)**, **(3. sz. szakértő neve)** és **(4. sz. szakértő neve)** igazságügyi szakértőket a meghallgatásukat megelőzően nem figyelmeztette szakértői esküjükre [Be. 110. § (2) bekezdés]. A 2/1988. (V.19.) IM rendelet 5. § (1) bekezdése azonban kötelezően előírja, hogy a szakértő a működését szakértői eskü letétele után kezdheti meg. Ennek megfelelően a szakértői tevékenység folytatásának alapvető feltétele az eskü letétele. Az előbb említett mind a négy szakértő állandó igazságügyi orvosszakértő, akik szakértői nyilatkozatukat kétség kívül e szakértő eskü hatálya alatt tették meg. Ezért a szakértői esküre történő figyelmeztetés inkább csak egy formális aktus, nem pedig garanciális szabály, így annak elmaradása a szakértői nyilatkozatokat nem teszi törvénysértően beszerzett bizonyítékokká (BH 2006.279.).

- Eljárási szabályt sértett az elsőfokú bíróság, amikor ítéletének bevezető részében nem tüntette fel, hogy az ítéletet nyilvánosan hirdette ki. A 46. sorszámú tárgyalási jegyzőkönyv 7. oldalának utolsó bekezdéséből azonban egyértelműen megállapítható volt, hogy az elsőfokú bíróság az eljárási szabályoknak megfelelően járt el, amikor az egyébként zárt tárgyalás alapján meghozott ítéletét a Be. 239. § (2) bekezdése alapján a Be. 239. § (3) bekezdésében írt keretek között nyilvánosan hirdette ki. A nyilvános kihirdetés tényét azonban az ítélet bevezető részének tartalmaznia kell. Ezt az ítélet tábla a másodfokú határozat rendelkező részében pótolta.

Az előbb részletezett eljárási szabálysértések azonban együttesen sem voltak olyan súlyúak, amelyek az érdemi határozatot lényegesen befolyásolták volna. Ezért csupán ezek megállapítására szorítkozott a másodfokú bíróság.

- Eljárási szabályt sértett az elsőfokú bíróság azzal is, hogy **(5. sz. szakértő neve)** pszichológus eseti szakértőt meghallgatása előtt nem figyelmeztette a hamis szakvélemény adásának következményeire [Be. 110. § (1) bekezdés]. Az előzőekben az ítélet tábla már rámutatott, hogy az állandó igazságügyi szakértők tevékenységük megkezdése előtt un. szakértői esküt tesznek, amely mintegy pótolja a hamis szakvélemény adás tilalmára és a hamis szakvélemény következményeire történt figyelmeztetést. Az eseti szakértő azonban nem tesz esküt, ezért őt a meghallgatása előtt a hamis szakvélemény adás következményeire figyelmeztetni kell. Ezen kívül az iratokból megállapíthatóan az eseti pszichológus szakértő számos olyan kérdésben is állást foglalt és véleményt adott, amely nem tartozott szakértői kompetenciájába. Mindezekre figyelemmel az ítélet tábla az eseti szakértő által előterjesztett, az elsőfokú

iratok 29. sorszáma alatti pszichológiai szakvéleményt, valamint az eseti szakértőnek a 2007. június 21. napján tartott tárgyaláson tett nyilatkozatait (46. sorszámú tárgyalási jegyzőkönyv) a bizonyítékok köréből kirekesztette. Ezzel összefüggésben mellőzte az elsőfokú ítélet indokolásának 8. oldal 2. és 3. bekezdését, valamint ugyanezen oldal 5. bekezdéséből **(5. sz. szakértő neve)** pszichológus szakértőre tett utalást.

(5. sz. szakértő neve) eseti szakértő nyilatkozatának kirekesztésével sem vált azonban megalapozatlanná az elsőfokú ítélet tényállása.

Az elsőfokú bíróság a bizonyítási eljárást a szükséges terjedelemben lefolytatta, valamennyi, az ügy érdemi elbírálását befolyásoló tanút és szakértőt kihallgatta, ismertette mindazokat az okirati bizonyítékokat, amelyek a tényállás megállapítása szempontjából relevánsak voltak. A lefolytatott bizonyítási eljárás alapján az elsőfokú bíróság csaknem hiánytalan tényállást állapított meg, amelyet az ítélőtábla a fiatalkorú vádlott személyi körülményeit illetően a Be. 352. § (1) bekezdés a) pontjára figyelemmel az iratok alapján a következőkkel egészített ki:

(település megnevezése) Polgármesteri Hivatala 2005. május 10. napján kelt és 2005. május 30. napján jogerős 409-7/2005. számú határozatával a vádlott védelembevételét rendelte el. A (település megnevezése)-i Gyermekjóléti és Családsegítő Szolgálat a vádlott családjával, valamint az iskolával rendszeresen tartotta a kapcsolatot.

Fkf.II.334/2007/8.

A vádlott a bűncselekményt megelőzően jó lakáskörülmények között, egy kb. 145 m²-es családi házban lakott, ahol külön szobája volt.

A vádlott legutolsó iskolájában a kapcsolatait tekintve a viszonylag tudatosnak értékelhető szeparálódása volt jellemző, főként a tanáraival szeretett beszélgetni. Osztálytársaival a kapcsolata - érdeklődési köre, megjelenése, „furcsaságai” miatt - inkább felületes volt, barátságot egyikőjükkel sem kötött, ezt ő maga több esetben sérelmezte. Figyelme elsősorban az ellenkező nemre irányult, ami a fiú osztálytársai részéről többször jelzett probléma volt. Magatartása, valamint az iskolai dolgozók felé megnyilvánuló viselkedése problémamentes volt, fegyelmi eljárás indítása nem történt. Tanulmányi eredményei elégségesnek mondhatók, az első félév zárásakor négy tantárgyból elégtelen osztályzatot kapott, azonban az évet osztályozó vizsgával sikeresen zárta (I. nyomozati kötet 393-404. oldal, környezettanulmány).

Egyebekben az elsőfokú ítélet tényállása hiánytalan, azt az előbb írt kiegészítésekkel az ítélőtábla határozatának alapjául elfogadta. A fellebbezések a tényállást nem, csak a büntetési tartamot támadták.

Helyesbítette az ítélet tábla az elsőfokú ítélet tényállását (2. oldal 7. bekezdése) és indokolását (8. oldal 5. bekezdése) akként, hogy a vádlott esetében nem a kényszergyógyítása, hanem a „**kényszergyógykezelése**” nem indokolt.

Helyesbítette a tényállás 3. oldal 1. bekezdését akként, hogy nem a sértett, hanem a vádlott részesült pszichiátriai kezelésben.

Az iratok alapján kiegészítette az elsőfokú ítélet indokolásának 7. oldal 3. bekezdését azzal, hogy **(név)** (akit az elsőfokú ítélet, csak mint szomszédot említ) 1998-tól 2005-ig **(település megnevezése)** község jegyzője volt, ezért hivatalos tudomása volt a fiatalkorú vádlottal kapcsolatos problémákról. Ilyen minőségében javasolta a gyermekvédelem elrendelését.

Az elsőfokú bíróság a megalapozott tényállásból helyesen következtetett a vádlott bűnösségére és bűncselekményét a törvénynek megfelelően minősítette.

A bűncselekmény megnevezése azonban nem felel meg a törvény szövegezésének, mert az helyesen: különös kegyetlenséggel, **tizennegyedik** (nem 14.) életévét be nem töltött személy **ellen** (nem pedig sérelmére) elkövetett emberölés büntette.

Nem tévedett az elsőfokú bíróság, amikor a bántalmazás módjára, az alkalmazott eszközökre, ezen belül a váltott eszközhasználatra, de különösen az okozott sérülések nagy számára, azok jellegére, a sérülések helyére figyelemmel a vádlott egyenes ölési szándékára következtetett, valamint azt állapította meg, hogy a bűncselekmény különös kegyetlenséggel elkövetettnek is minősül.

E körben az ítélet tábla az elsőfokú ítélet indokolását a következőkkel egészítette ki: a tárgyi oldalról nézve az emberölés akkor esik a szóban forgó minősítés alá, ha a sértett életének kioltását a szokásostól lényegesen eltérő embertelenséggel, lelketlenséggel, brutalitással, gátlástalansággal, másokban iszonyatot keltő módon, az elkövető emberi mivoltából kivetkőzve valósítja meg. Az alanyi oldalt illetően pedig akkor tekinti a bírói gyakorlat e minősített eset megvalósulását, ha az ölési cselekmény véghezvitele, az élet elvételének folyamata a sértettnek rendkívül súlyos fájdalmat, szenvedést, kint, gyötrelmet vagy hosszantartó rettegést, félelemérzetet okoz.

A különös kegyetlenség az elkövető személyiségének a végrehajtás módjában is kifejezésre jutó fokozott veszélyességét és nem a cselekmény eredményét jelenti, ezért az elkövető tudatának a véghezvitel időpontjában át kell fognia a végrehajtás különös kegyetlenségét. Egységes az ítélkezési gyakorlat abban, hogy ha és amennyiben az elkövető tudata átfogja az eredmény bekövetkezésének a lehetőségét,

ebből általában az is következik, hogy a tudata képes volt az elkövetés különös kegyetlenséggel történt megvalósításának a felismerésére is.

A vádlott a bűncselekmény véghezvitele során tudta, hogy magatartásával a sértettnek nagy fájdalmat okoz. Ezt bizonyítja nyomozati vallomása (II. nyomozati kötet 552. oldal 6. bekezdése és 553. oldal 3. bekezdése), valamint a bírósághoz intézett és a tárgyalás anyagává tett 39. sorszám alatti beadványa is. Ezekből aggálytalanul levonható az a következtetés, hogy a tárgyi oldalon meglévő tényeken túl (elkövetési eszközök, sérülések elhelyezkedése, száma) az elkövetés alanyi oldala is teljes atekintetben, hogy a vádlott kifejezetten kívánta a sértett halálát és tudatában volt az elkövetés különös kegyetlen voltának. Az egybehangzó szakértői Fkf.II.334/2007/8.

vélemények sem állapították meg a beszámítási képesség kizártságát vagy a tudatszűkült állapotot. Különösen a vádlott előbb írt vallomásaira, valamint beadványára figyelemmel kizárható az is, hogy a vádlott valamilyen tudatmódosító szer hatása alatt cselekedett, miként arra a többi beadványában hivatkozott.

A büntetés kiszabásánál irányadó körülményeket az elsőfokú bíróság túlnyomórészt helyesen állapította meg. Az ítéletábra mellőzte súlyosító körülményként értékelni, hogy a vádlott cselekményét gyermekkorú sérelmére valósította meg, hiszen ez a körülmény a cselekmény jogi minősítésében már értékelést nyert. Súlyosító körülménykénti értékelése ezért a kétszeres értékelés tilalmába ütközik. Ehelyett az ítéletábra további súlyosító körülményként értékelte, hogy a vádlott cselekménye két körülménynél fogva is súlyosabban minősül. (Erre egyébként az elsőfokú bíróság ítéletének 9. oldal 4. bekezdésében maga is utalt.)

Az így kiegészített és helyesbített bűnösségi körülményekre figyelemmel az ítéletábra álláspontja az, hogy az elsőfokú bíróság által kiszabott szabadságvesztés tartama arányos mind az ítéletben elbírált bűncselekmény tárgyi súlyával, mind az elkövető személyében rejlő társadalomra veszélyességgel. A fiatalkorú vádlott a bűncselekményt példátlanul kegyetlen módon, a kívülállókban iszonyatot keltve követte el féltestvére sérelmére. Tettére magyarázatot nem adott, és arra a rendelkezésre álló iratokból sem lehet egyértelmű következtetést levonni. A fiatalkorú vádlott esetében a konkrét bűncselekmény büntetési tétele a Btk. 110. § (1) és (2) bekezdése alapján egy hónaptól tizenöt évig terjedő szabadságvesztés. Az elsőfokú bíróság által a vádlottal szemben e büntetési tételkereten belül kiszabott 10 év fk. börtönbüntetés a számba vett súlyosító körülményekre és azok nyomatkára figyelemmel a vádlott közepes fokú beszámítási képessége mellett sem olyan súlyos, amelynek lényeges enyhítése lenne indokolt.

Az elsőfokú bíróság helyesen, a törvényi előírásoknak megfelelően állapította meg a szabadságvesztés végrehajtási fokozatát, rendelkezett az előzetes fogvatartásban töltött idő beszámításáról, illetve kellő indokát adta a közügyektől eltiltás mellékbüntetés kiszabásának, illetve tartama megállapításának.

A bűnjelekre vonatkozó rendelkezése helyesbítésre szorult. Az elsőfokú bíróság a Btk. 77. § (1) bekezdés a) pontja alapján elkobozta az elkövetési eszközöket. Ezek azonban kétség kívül nem a vádlott tulajdonában vannak, ugyanakkor azokra senki nem tartott igényt, ezért az ítéletábra e vonatkozásban megváltoztatta az elsőfokú ítélet rendelkezését és a Csongrád Megyei Bírósági Gazdasági Hivatalnál Bjk.361/2006/6-12. tételszám alatt nyilvántartott bűnjelek lefoglalását a Be. 155. § (1) bekezdése alapján megszüntette, és azokat a Be. 155. § (8) bekezdése alapján megsemmisíteni rendelte.

(5. sz. szakértő neve) eseti szakértő szakvéleményének és tárgyaláson tett nyilatkozatának kirekesztése folytán helyesbítésre szorult az elsőfokú eljárásban felmerült és a vádlottat terhelő bűnügyi költség összege is. Az eseti szakértő közreműködésével összesen 34.492,- Ft bűnügyi költség merült fel, amely a Be. 339. § (1) bekezdése alapján az állam terhén marad. A fennmaradó, az elsőfokú eljárásban felmerült 511.221,- Ft bűnügyi költség megfizetésére azonban a Be. 338. § (1) bekezdése alapján a vádlott köteles.

A kifejtettekből következik, hogy az ítéletábra a fellebbezéseket alaptalanoknak tartotta, de az elsőfokú ítéletet hivatalból felülbírálvá azt a Be. 372. § (1) bekezdése alapján a rendelkező részben írtak szerint megváltoztatta, egyebekben a Be. 371. § (1) bekezdése alapján helybenhagyta.

A vádlott által az elsőfokú ítélet kihirdetésétől a mai napig előzetes fogvatartásban töltött időt a kiszabott szabadságvesztésbe a Btk. 99. § (1) és (2) bekezdése alapján számította be.

A másodfokú eljárásban felmerült bűnügyi költség viselésére a vádlottat a Be. 381. § (1) bekezdése alapján - figyelemmel a Be. 338. § (1) bekezdésére is - kötelezte.

Az ítélet ellen a Be. 386. § (1) bekezdése alapján fellebbezésnek nincs helye.

S z e g e d , 2007. november 15. napján

Gyurisné dr.Komlóssy Éva sk. Dr.Cserháti Ágota sk. Dr.Mezőlaki Erik sk.
a tanács elnöke a tanács tagja,előadó a tanács tagja
Fkf.II.334/2007/8.

A Szegedi Ítéltábla Fkf.II.334/2007/8. számú ítélete és a Csongrád Megyei Bíróság 1.Fk.1431/2006/46. számú ítéletének a jelen ítélettel meg nem változtatott része a mai napon jogerős és végrehajtható.

S z e g e d , 2007. november 15. napján

Gyurisné dr.Komlóssy Éva sk.
a tanács elnöke